

This work is licenced under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
Ovaj rad dostupan je za upotrebu pod licencom Creative Commons Imenovanje 4.0. međunarodna

IZVJEŠĆE
SA SKUPA

Primljeno: 8. 12. 2024.
Prihvaćeno: 19. 12. 2024.

Međunarodni znanstveni skup *UZRT 2024: Early language learning in formal contexts*

15. - 17. veljače 2024. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Međunarodni skup *UZRT 2024: Early language learning in formal context* održan je od 15. do 17. veljače 2024. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Skup su organizirali Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Odjel za strane jezike i Odjel za rano učenje jezika Hrvatskog filološkog društva.

Skup je svečano otvoren 15. veljače pretkonferencijskim događajem pod nazivom *Rano učenje jezika u Hrvatskoj – dvadeset godina poslije*. Pretkonferencijski dan bio je posvećen učenju i poučavanju jezika u Hrvatskoj i namijenjen praktičarima, nastavnicima stranih jezika u školama, odgajateljima u vrtićima i svima koji su uključeni u rano učenje stranih jezika te hrvatskoga kao inoga jezika u ranoj dobi. Sudionici su razmijenili iskustva, raspravljalo se o aktualnim izazovima u učenju i poučavanju različitih jezika u ranoj dobi, ali prije svega jačala suradnja međusobnim umrežavanjima.

Pretkonferencijski dan započeo je okruglim stolom naslovljen *Rano učenje stranih jezika u Hrvatskoj: iskustva i izazovi*. Raspravu je moderirala Stela Letica Krevelj, a sudjelovali su: Smiljana Narančić Kovač, Dubravka Novak, Jasna Peršun Reškovic i Lea Lesar-Dolenc. Publika se aktivno uključivala u raspravu o izobrazbi i kompetencijama učitelja i nastavnika u ranom poučavanju jezika. Raspravljalo se i o obrazovnoj i jezičnoj politici te su se izdvojile neke od tema poput važnosti očuvanja jezične i kulturne raznolikosti, ravnopravnosti jezika, promicanju višejezičnosti i poticanju kontinuiranoga jezičnog obrazovanja od vrtićke dobi do završetka školovanja poštujući pri tome sveukupni jezični repertoar učenika. Najviše se raspravljalo o važnosti raznolike ponude stranih jezika u obrazovnom sustavu, osobito prilikom izbora prvoga stranog jezika, kao i o potrebi za institucionalnom podrškom slabije zastupljenim stranim jezicima u obrazovnom sustavu.

Nakon okruglog stola uslijedio je prvi blok od šest individualnih izlaganja. Sudionici su prikazali primjere dobre prakse ranoga poučavanja i učenja stranoga jezika, projekte u kojima se kroz različite kooperacije s partnerskim institucijama potiče rano učenje i poučavanje stranoga jezika ili su predstavili rezultate nekih novijih istraživanja u području ranoga učenja i poučavanja. Zanimljiva je činjenica kako su bili zastupljeni različiti strani jezici.

Nakon ručka slijedio je drugi blok od deset individualnih izlaganja u kojem su bili zastupljeni različiti strani jezici. Slično kao u prvom bloku, sudionici su predstavili primjere dobre prakse ranoga učenja i poučavanja stranoga jezika te rezultate projektnih ili samostalnih akcijskih istraživanja. U ovom bloku stavljen je poseban naglasak na predškolsku dob i njihove nastavnike/odgajatelje. Predstavljene su inovativne metode poučavanja, kao i specifični pristupi poput različitih modela projektne nastave, projektnoga učenja u sklopu kojih je stavljen poseban naglasak na učenikovu aktivnu ulogu, interdisciplinarno učenje, samostalno istraživanje i primjenu znanja.

Pretkonferencijski dan završio je okruglim stolom naslovljen *Materinski jezici i jezici obrazovanja*. Razgovor su moderirale Lidija Cvičić i Ana Čavar, a pozvani sudionici su bili: Zrinka Jelaska, Snježana Čubrilo, Jasna Vukonić-Žunić, Tina Bošković Sertić i Hajnalka Draganić. Sudionici su se u raspravi osvrnuli na postignuća i izazove u učenju i poučavanju materinskoga jezika i hrvatskoga kao inoga jezika te na poučavanje prema različitim modelima obrazovanja u Hrvatskoj.

U dvodnevnom međunarodnom znanstvenom skupu *UZRT 2024 Early language learning in formal contexts* sudjelovalo je 70-ak izlagača iz sedam država. Skup je svečano otvoren plenarnim izlaganjem Jelene Mihaljević Djigunović *Croatian contributions to researching early learning and teaching of FLs*. Ukratko su predstavljena pionirska istraživanja ranoga učenja engleskoga jezika u Hrvatskoj 1970-ih (pod vodstvom Mirjane Vilke) te dva petogodišnja istraživačka projekta u 1990-im godinama koja su uključivala učenje i poučavanje engleskoga, francuskoga, njemačkoga i talijanskoga jezika. Ta su istraživanja 2003. godine otvorila put k uvođenju prvoga stranog jezika od prvoga razreda osnovnoškolskoga obrazovanja i postala široj javnosti poznata kao istraživanja Zagrebačke škole ranoga učenja jezika. Mihaljević Djigunović posebno je istaknula ovu činjenicu kao pozitivan primjer u kojem su rezultati znanstvenih istraživanja uspjeli utjecati na oblikovanje obrazovne i jezične politike. Govorila je o pristupu nastavi i metodologiji istraživanja koje su u Europi prepoznate kao jedinstvene i inovativne. Na kraju izlaganja predložila je moguće smjerove istraživanja

ranoga učenja i poučavanja stranih jezika u budućnosti i naglasila važnost daljnje istraživanja u tom području.

Drugo plenarno izlaganje *Slow as a snail: Findings on pre-primary learners of foreign languages, their teachers, and parents* održala je Marianne Nikolov. Nikolov je dala sažeti uvid u istraživanja učenja i poučavanja stranoga jezika u predškolskom i osnovnoškolskom obrazovanju između 2000. i 2022. godine. Sažela je nužne uvjete za uspješni holistički kontinuirani jezični razvoj, a to su: usklađenost kurikula stranoga jezika u predškolskom i osnovnoškolskom obrazovanju, kompetentni nastavnici u ranom odgoju i obrazovanju, opremljene učionice, pozitivno i poticajno okruženje, kontinuirano poticanje učenja poštujući pri tome predznanje i jezični repertoar kao resurs s kojim dijete dolazi. Iako su istraživanja pokazala ohrabrujuće rezultate, uočeni su i nedostaci poput sporijega napretka u učenju stranoga jezika kod mlađe djece.

Na dvodnevnom znanstvenom skupu sudionici su birali između 16 pojedinačnih izlaganja i tema koja su trajala po dvadeset minuta. Nakon svakog izlaganja uslijedila je desetominutna rasprava. Govorilo se o dječjem učenju stranih jezika te o poučavanju s naglaskom na različite kognitivne, lingvističke i pedagoške aspekte. Radovi su se bavili jezičnim kompetencijama, djetetovim jezičnim razvojem, uključujući točnost, složenost i govornu (dis)fluentnost u usmenoj produkciji te utjecaj početne pismenosti na fonološku svjesnost. Osim toga bilo je govora o motivaciji i kompetencijama nastavnika, kao i o novijim pristupima u poučavanju stranoga jezika u ranoj dobi. Prezentirani su rezultati istraživanja o interakcijama između nastavnika i učenika, strategijama učenja te ulozi humora u nastavi.

U sklopu prvoga dana konferencije organiziran je i panel *FL Learning and Teaching in the Croatian PrePrimary Educational Landscape* pod vodstvom Ivane Cindrić. Predstavljeni su različiti aspekti učenja stranih jezika u predškolskoj dobi, kao što su poticanje rane pismenosti, razvoj jezičnih vještina i značaj fonoloških igara i slikovnica u učenju stranoga jezika. Predstavljene su različite aktivnosti i prikazane prednosti (fizičkoga) pokreta u nastavi stranoga jezika. Govorilo se o iskustvima rada s Europskim jezičnim portfoliom te o njegovoj nezamjenjivoj funkciji u poticanju učenikove samoprocjene jezičnih kompetencija „od malih nogu“.

Na drugom danu međunarodne konferencije bilo je 19 individualnih izlaganja. Specifične teme i aspekti ranoga učenja i poučavanja o kojima se u ovom dijelu konferencije govorilo bili su među ostalima: razvoj jezičnih vještina učenika nižih razreda osnovne škole u višejezičnim kontekstima, integracija digitalnih tehnologija i alata u nastavi stranoga jezika, inkluzivni

pristup i inovativne metode u procesu učenja i poučavanja nastave stranoga jezika u plurikulturalnim okružjima, motivacijski čimbenici u učenju stranoga jezika djece predškolske dobi, uloga nastavnika u suvremenom obrazovanju, izazovi rada u višejezičnom i višekulturalnom razrednom odjeljenju i integrirano usvajanje stranoga jezika i sadržaja (CLIL). Osim navedenoga, posebno je istaknuta potreba osiguravanja kvalitetnoga obrazovanja nastavnika te odgovarajućih (do)kvalifikacija i poboljšanja uvjeta rada nastavnika.

Cilj međunarodnoga skupa bio je osvrnuti se na prethodna iskustva i prakse u ranome jezičnom obrazovanju u okviru aktualnih izazova i tema te na nužne izmjene u svjetlu istraživanja provedenih tijekom proteklih dvadeset godina. Taj cilj je istinski ispunjen usporedbom iskustava ranoga učenja jezika u različitim zemljama i različitim obrazovnim i društvenim kontekstima i mogućnošću da svi dionici u ranom jezičnom obrazovanju sudjeluju u raspravama. Osvrnuli smo se na prošlost, analizirali sadašnjost, ali smo prije svega zakoračili u budućnost s novim spoznajama i smjernicama.

Kristine Petrušić
kristine.petrusic@goethe.de
Goethe-Institut Kroatien